

РЕШЕНИЕ

№ 12581

гр. София, 31.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в
публично заседание на 11.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **12006** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.112, ал.1, т. 4 от Закона за здравето, вр. чл. 145 – 178 АПК.

Образувано е на основание изпратена от НЕЛК постъпила жалба от А. Д. Ш. от [населено място], депозирана чрез адв. Н. К. от САК срещу Експертно решение № от зас. № г. на Специализиран състав на НЕЛК по неврологични, УНГ и ССЗ, с което е потвърдено ЕР № г. на ТЕЛК „МБАЛ – Добрич“ АД. Решението е оспорено в частта относно определения срок на неработоспособността. В жалбата се твърди, че обжалваното ЕР е незаконосъобразно в обжалваната част, като издадено в противоречие с разпоредбите на чл.101а от Закона за здравето и чл.69, ал.4 от Наредбата за медицинската експертиза. Твърди се, че заболяването „множествена склероза“ е дефинитивно по смисъла на §1, т.5 от ДР на НМЕ, тъй като не е възможно настъпване на положителна или отрицателна промяна във времето. В този смисъл определянето на срок на инвалидност, различен от пожизнен, противоречи на материалния закон и на медицинската експертиза. По тези съображения, подробно мотивирани и поддържани в съдебно заседание, се иска решението да бъде изменено в оспорената част, като се определи пожизнен срок за определения процент постоянна неработоспособност. Претендира се присъждане на разноски по представен списък, включително и адвокатско възнаграждение по чл.38 от ЗА.

Ответникът, НЕЛК - Специализиран състав по неврологични, УНГ и ССЗ, не е изразила становище по жалбата.

Заинтересованите страни, конституирани с Определение №6268/16.02.2026 г., редовно призовани, също не са изразили становище по жалбата.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложена е административната преписка по

издаване на обжалвания административен акт и МЕД на А. Д. Ш. от [населено място]. Назначена е и е приета съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р Д. П. Н., което не е оспорено от страните.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

От приложените към МЕД на оспорващата документи е видно, че с ЕР на IV-та МБАЛ – С. ЕАД №1668 от зас. №095 от 13.06.2022 г. на оспорващата е бил определен 50% трайно намалена работоспособност за срок от 3 години – до 01.06.2025 г. с водеща диагноза „Множествена склероза“, поради общо заболяване „Множествена склероза – цереброспинална форма. Пристъпно ремитентен ход“.

Със Заявление-декларация, подадено на 17.04.2025 г. до ТЕЛК, чрез РКМЕ – [населено място], същата е поискала да бъде преосвидетелствана по повод изтичане на срока на експертното решение. По подаденото заявление и на база представените медицински документи, се е произнесла ТЕЛК „МБАЛ – Добрич“ ЕАД с ЕР № г. Със същото отново е определен 50% ТНР за срок от три години, при водеща диагноза Множествена склероза. В мотивите е посочено: Множествена склероза – цереброспинална форма, по ч.7, т.3.2 – 50% ТНР за срок 3 години съгласно Приложение 1 от НМЕ.

На основание чл. 112, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето решението на ТЕЛК е обжалвано пред НЕЛК частта му по отношение на 3-годишния срок за инвалидност. С оспореното в настоящото производство Експертно решение от зас. № от циализиран състав по неврологични, УНГ и ССЗ НЕЛК е потвърдила експертното решение на ТЕЛК. В мотивите е изложено, че при приетата диагноза Множествена склероза – цереброспинална форма, пристъпно-ревматоиден ход, НЕЛК определя срок на инвалидност 3 години, съгласно чл.69, ал.1 от НМЕ, тъй като неврологичният дефицит не може да се приеме като дефинитивен при пристъпно-ремитентен ход на заболяването. За изясняване на спорните факти по делото е изслушана и приета съдебно-медицинска експертизата, според която заболяването множествена склероза е демиелинизиращ възпалителен процес на нервната система със склероза на неговите късни стадии с неизвестна причина. Дисеминираното засягане на бялото вещество на главния и гръбначния мозък, както е в случая, определя разнообразието на клиничните с-ми: двигателни, сетивни, вегетативни, ликворни, психични. В случаят А. Ш. страда от цереброспинална форма с дисеминирани промени в главния и гръбначния мозък, с описани преходни зрителни смущения, хронично-ремитентна форма на протичане - с редуване на пристъпи на болестта с ремисия. От приложените медицински документи вещото лице е извело извод, че видно от приложената мед. документация жалбоподателката окончателно, /дефинитивно/ е диагностицирана с МС, но протичането на заболяването е с пристъпи и ремисии, т.е. не е невъзвратимо. В епикризите ѝ е описано подобрене в неврологичната симптоматика при изписването ѝ от болницата, означаващо отчетено обратно развитие на неврологичната симптоматика след приложено адекватно лечение. Лечението на болни с МС в България и ЕС е с разрешено прилагане на имуномодулатори, какъвто в случаят е изписан на пациентката /Копаксон/ с цел разреждане на пристъпите без да предизвикват директна стимулация на имунната система, за разлика от имуностимулантите. Провежда се и симптоматично медикаментозно лечение при пристъп в съответствие от симптоматиката. В заключението вещото лице е посочило, че уврежданията на нервната система, настъпили вследствие на заболяването МС, не винаги могат да доведат до дефинитивно състояние на пациента - като обратното развитие на неврологичната симптоматика е индивидуално.

В съдебно заседание вещото лице уточнява, че самото заболяване няма как да бъде лекувано.

Същото се изразява в образуване на лезии в мозъка, като при оспорващата има авансиране и активност на процеса, което означава, че се появяват нови лезии. Появилите се вече лезии остават завинаги, като проявата е чрез различна симптоматика, в зависимост от това коя част от мозъка е засегната. Извършва се лечение на симптомите, чрез което се разреждат пристъпите, като се прилага и имуномодулаторна терапия, за да се балансира имунния отговор. Вещото лице е категорично, че при поставена диагноза МС тя остава завинаги и се следи. Няма лечение, което да повлияе самото заболяване, т.е. образуваните в мозъка лезии, които остават трайно там. Вещото лице е категорично, че самото заболяване е дефинитивно и в случая е доказано отвсякъде.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е депозирана в законоустановения в чл.149, ал.1 АПК, вр. чл.112, ал.1, т.4 33 срок. Оспореното решение е получено на 23.10.2025 г., а жалбата срещу него е подадена на 06.11.2025 г. Спазени са изискванията на закона и жалбоподателят е надлежна страна, поради което е процесуално ДОПУСТИМА. Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че същата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен административен орган по смисъла на чл.103, ал.2 33, вр. чл.3, ал.1 НМЕ и чл.49, ал. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ - Специализиран състав по неврологични, УНГ и ССЗ, определен съобразно водещата диагноза. Процесният акт е издаден в кръга на предоставените правомощия на органа съгласно чл.43, ал.1, т.1 от ПУОРОМЕРКМЕ, според който, специализираните състави на НЕЛК разглеждат и се произнасят по обжалваните решения на ТЕЛК, въз основа на медицинската документация към момента на постановяване на обжалваното решение. Предвид изложеното съдът намира, че процесното ЕР на НЕЛК не е нищожен административен акт.

Актът е издаден и в установената от закона писмена форма, доколкото съдържа всички посочени в разпоредбата на чл.61от НМЕ реквизити. Посочени са фактическите и правните основания за издаването му, което е предпоставка за упражняване на контрол за законосъобразност.

Не се твърди и не се установява да са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да обуславят отмяната на акта на това основание.

Съдът приема обаче, че при издаване на ЕР в частта, в която е определен срокът на определения % ТНР на 3 години, решението е издадено в нарушение на материалноправните норми и в несъответствие с целта на закона.

Както вече се каза, за да потвърди оспореното пред нея ЕР на ТЕЛК в частта относно срока на определения % ТНР, НЕЛК е приела, че лицето е с установено диагноза Множествена склероза – церебро-спинална форма, пристъпно-ремитентен ход, по част 7, т.3.2 от Приложение №1 към НМЕ. Именно поради пристъпно-ремитентния ход на заболяването е прието, че неврологичният дефицит не може да се приеме за дефинитивен. Страните не спорят по определения съгласно ТЕЛК и НЕЛК процент на ТНР на оспорващата, нито за обстоятелството, че диагностираното общо заболяване множествена склероза при нея е в лека форма.

Спорния по делото въпрос се свежда до това приложима ли е в случая разпоредбата на чл.69, ал.4 от НМЕ при доказаната диагноза "множествена склероза" в лека форма. В тази връзка настоящият

съдебен състав приема следното:

В разпоредбата на чл.101а ЗЗ е предвидено срокът на решението за степента на трайно намалена работоспособност да се определя в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване на работоспособността. В разпоредбата на чл.69, ал.1 НМЕ е регламентирано, че срокът на инвалидността е от една до три години в зависимост от характера на увреждането, динамиката на неговото развитие и възможностите за възстановяване. Съгласно чл. 101а, ал. 2 ЗЗ при дефинитивни състояния, посочени в наредбата по ал.1, при които няма възможност за пълно или частично възстановяване на работоспособността, степента на трайно намалена работоспособност се определя пожизнено. С разпоредба на чл. 69, ал. 4 НМЕ е възпроизведено това правило, а именно: при дефинитивни състояния без възможност за пълно или частично възстановяване, срокът за инвалидност да е пожизнен. По смисъла на §1, т.5 от ДР на НМЕ "Дефинитивни състояния" са състоянията, които не търпят позитивна или негативна еволюция във времето, т. е. това са необратими състояния, такива, при които не е възможна каквато и да е било промяна. От горните разпоредба следва извода, че в оперативната самостоятелност на административния орган да прецени срока на инвалидност според динамиката на развитие на увреждането и възможностите за възстановяването му е единствено в случаите, при които не е налице дефинитивно състояние, тъй като, както се каза, в тези случаи срокът е нормативно определен на пожизнен. Следователно, за да бъде определен пожизнен срок за инвалидност, органите на медицинска експертиза следва да извършват преценка за наличието на дефинитивно състояние с оглед характера на заболяването на освидетелствания, след което да вземат обосновано и мотивирано решение в тази връзка.

В случая безспорно се установи, и няма спор по този въпрос, че оспорващата е с поставена диагноза "множествена склероза", лека форма на увреждане. Горното обстоятелство се подкрепя и от заключението на вещото лице. Съдът намира, че по смисъла на чл.69, ал.4 НМЕ заболяването "множествена склероза" следва да се определи като дефинитивно състояние, тъй като същото е хронично, невъзвратно, дегенеративно, автоимунно заболяване, което, както вещото лице в съдебно заседание посочва, е за цял живот, тоест без възможност за лечение на вече образувалите се в мозъка лезии. След като тези лезии няма как да бъдат излекувани и винаги могат да дадат симптоматични прояви, то следва изводът, че заболяването е дефинитивно. Именно затова и в забележка №6, към част 7 от НМЕ е предвидено при увреждания на нервната система с дефинитивен характер да се определя пожизнен срок, и тъй като заболяването "множествена склероза" е регламентирано в т. 3 от част 7 Нервни болести от НМЕ, комисията е следвало да определи пожизнен срок за инвалидност. В допълнение следва да се отбележи, че дори и да има влошаване на състоянието на освидетелстваното лице, това обстоятелство има отношение единствено към процента на НТР, но не и относно общото заболяване "множествена склероза", което предвид неговата хроничност и дегенеративност е необратимо и като такова, представлява дефинитивно състояние по смисъла на §1, т.5 от ДР на НМЕ, при което срокът на инвалидност следва да бъде пожизнен. Отчитайки именно състоянието на хроничност и невъзвратимост при някои общи заболявания законодателят с разпоредбата на чл.101а, ал.2 ЗЗ е определил пожизнен срок на инвалидността при дефинитивни състояния, което решение е възпроизведено и в разпоредба на чл. 69, ал. 4 НМЕ. Процентът на НТР може да бъде изменян с времето и с оглед промяна в състоянието на жалбоподателя. Според съда процентът на НТР няма отношение към срока на инвалидност в случая, тъй като, както по-горе се посочи, състоянието на жалбоподателя е дефинитивно, поради което по силата на чл.69, ал.4 НМЕ срокът следва да е пожизнен.

Да се приеме обратното означава да се обезсмисли въведеното с разпоредбата на чл.69, ал.4 НМЕ правило за пожизнен срок на инвалидност при дефинитивни състояния. Процентът на НТР е

логично да търпи промяна в зависимост от степента на увреждане на освидетелстваното лице и по тази причина в разпоредбата на чл. 69, ал. 4 НМЕ се говори единствено за срока на инвалидност. В подкрепа на горното са и разпоредбите на чл. 62 - чл. 65 от НМЕ, които очертават критериите за вида и степента на увреждане и отправните точки за оценката и процентите на трайно намалената работоспособност. С други думи при безспорно установеното необратимо заболяване "множествена склероза" на жалбоподателя, би се стигнало до хипотезата при липса на промяна в здравословното му състояние - 50 % ТНР, същият да бъде преосвидетелстван на всеки три години заради определения му срок на инвалидност в ТЕЛК, каквато не е целта на медицинската експертиза. Именно заради това с разпоредбата на чл.71, т.1 НМЕ е предвидено да се определя нова дата на инвалидизиране на работещите с ТНР в случаите на влошаване на здравословното им състояние, което не им позволява да работят при същите условия на труд, към които са били приспособени.

По тези съображения настоящият съдебен състав намира, че в оспореното решение на НЕЛК, съответно и на ТЕЛК, неправилно е определен срока на инвалидност, като несъответен с материалноправните разпоредби и целта на закона, поради което подадената жалба се явява основателна.

За това оспореното ЕР на НЕЛК следва да бъде отменено в частта, в която е определен срока на определения % ТНР на три години, а преписката – да бъде върната на органа за ново разглеждане при условието на чл.173, ал. 2 от АПК и ново произнасяне, при съобразяване с указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

При този изход на спора основателно е своевременно направеното от оспорващата искане за присъждане на направените от нея разноски. Видно от представените доказателства, същата е заплатила държавна такса 10 лева /5,11 евро/ и 250 евро за изготвяне на СМЕ. Следователно НЕЛК следва да бъде осъдена да ѝ заплати на основание чл.143, ал.1 АПК деловодни разноски в размер на 255,11 евро /двеста петдесет и пет евро и 11 евроцента/.

По отношение на адвокатското възнаграждение, видно от представения договор за правна защита и съдействие на лист 50 от делото възнаграждение е договорено при условията на чл.38 ЗА. Тази разпоредба регламентира безплатна правна помощ на близки и роднини и материално затруднени лица. Алинея 2 на същия текст предвижда, че ако насрещната страна е осъдена на разноски, както е в случая, то адвокатът има право на възнаграждение, определено от съда по предвидения в тази разпоредба начин. В случая видно от приложения договор за правна защита и съдействие и пълномощно адв. К. е упълномощен на 03.11.2025 г. да представлява оспорващата по настоящото дело до приключването му във всички инстанции. Упълномощаването е извършено преди подаване на жалбата, изготвена от адв. К., който е присъствал в проведените съдебни заседания. Предвид това и с оглед фактическата и правна сложност на делото и обема на извършената от адвоката работа, съдът намира, че на същия следва да бъде определено възнаграждение в размер на 550 евро. Тази сума, ответникът следва да бъде осъден да му заплати. Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2, вр. чл.173, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Експертно решение № от зас. № от г. на Специализиран състав на НЕЛК по неврологични, УНГ и ССЗ в частта, по т.13, в която е определен срок на определения % ТНР на 3 години.

ИЗПРАЩА преписката на Специализиран състав на НЕЛК по неврологични, УНГ и ССЗ

за ново произнасяне, в отменената част на решението, при съобразяване с указанията, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА НЕЛК да заплати на А. Д. Ш. от [населено място] деловодни разноски в размер на 255,11 евро /двеста петдесет и пет евро и 11 евроцента/.

ОСЪЖДА НЕЛК да заплати на адвокат Н. Х. К. от САК сумата от 550 /петстотин и петсесет/ евро, представляваща адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие по настоящото административно дело №12006/2025 г. по описа на АССГ с оспорващата А. Д. Ш..

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: